

Energi E2
Lautruphøj 5
2750 Ballerup

ENERGISTYRELSEN

6. kontor

J.nr. 6140-0028
Ref. SRN

Godkendelse af demonstrations-vindmøllepark ved Rødsand

Den 27. juli 2001

Baggrund

Miljø- og energiministeren gav med brev af 13. februar 1998 i medfør af § 13, stk. 1, nr. 1 og 2, i dagældende elforsyningslov, jf. bekendtgørelse nr. 632 af 1. juli 1996 af lov om elforsyning, som senest blev ændret ved lov nr. 89 af 10. februar 1998, pålæg til de østdanske elproduktionselskaber om at opføre op til 450 MW havbaseret vindkraft.

De 450 MW skal etableres som stor-skala-demonstrationsprojekter på hver af de i "Havmøllehandlingsplan for danske farvande" undersøgte lokaliteter ved Rødsand, på Omø Stålgrunde og på Gedser Rev med ca. 150 MW hvert sted. Demonstrationen angår tekniske, økonomiske og miljømæssige forhold for stor-skala-havmølleparker.

Med brev af 30. april 1998 ansøgte SEAS Distribution på vegne af I/S Sjællandske Kraftværker, Københavns Belysningsvæsen og An/S Østkraft i forlængelse heraf Energistyrelsen om principgodkendelse til etablering af en demonstrations-vindmøllepark på ca. 150 MW ved Rødsand, hvilket Energistyrelsen imødekom med brev af 15. juni 1999.

*Miljø- og Energiministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K*

*Tlf. 33 92 67 00
Fax 33 11 47 43
Telex 22 450 energ dk
E-post (X.400):S=ens; P=ens;
A=dk400;C=dk;
E-post (Internet): ens@ens.dk*

SEAS Distribution a.m.b.a. har for Energi E2 efterfølgende udarbejdet en VVM-redegørelse (Vurdering af Virkning på Miljøet) for projektet og har i forbindelse med fremsendelsen af VVM-redegørelsen, med brev af 1. august 2000 i henhold til § 16, stk. 1, i nugældende lov om elforsyning, jf. lov nr. 375 af 2. juni 1999 om elforsyning, som senest ændret ved lov nr. 478 af 7. juni 2001, ansøgt Energistyrelsen om tilladelse til opstilling af en demonstrationsvindmøllepark ved Rødsand.

SEAS Distribution har foruden selve mølleanlægget med skrivelse af 19. marts 1997 ansøgt om et friholdelsesareal på 2 km i nordlig og østlig retning samt 4 km i sydlig og vestlig retning. Energistyrelsen har hertil oplyst SEAS Distribution om, at de, i forbindelse med eventuelle forhold omkring gener fra andre aktiviteter og andre anlæg i nærheden af møllefelterne, vil blive inddraget som høringspart.

Ansøgning

Energi E2 oplyser, at godkendelsen skal danne baggrund for en del af gennemførelsen af den pålagte opgave om etableringen af 450 MW vindmøller placeret på havet.

Projektet

Det ansøgte projekt består af en havvindmøllepark på 64-96 møller med en samlet effekt på ca. 150 MW opstillet i 8 rækker med 8-12 møller i hver række og placeret i Femer Bælt umiddelbart syd for Rødsand. Møllerne forbindes til en transformer, som placeres på en platform umiddelbart nord for møllerne.

Afstanden fra den nordligste mølle til Nysted er ca. 10 km, og afstanden fra den østligste mølle til Gedser er ca. 11 km. Koordinaterne for de yderste møller samt for transformerstationen fremgår af nedenstående tabel.

Koordinater i system UTM32/ED50		
Punkt	Easting (x)	Northing (y)
Nordvest	672.504	6.050.365
Sydvest	672.650	6.046.514
Nordøst	678.517	6.049.546
Sydøst	678.668	6.045.695
Transformer	675.932	6.050.097

Vanddybden i parkområdet er mellem 6,0 og 9,5 m (ved middelvandstand, MSL). Havbunden består primært af et forholdsvis tyndt sandlag oven på glaciale aflejringer.

Fundamenterne forventes at være af gravitationstypen, som består af en jernbetonkonstruktion, der placeres på et afrettet skærvelag på havbunden. Der arbejdes dog også med et alternativ bestående af et monopælfundament, som består af et stålrør, der bores, vibreres eller rammes ned i bunden. Tårnet forventes at være et rørtårn. Navhøjden forventes at være mellem 60-70 m. Rotordiameteren forventes at være mellem 66-80 m. Den maksimale højde til øverste vingetip forventes at være $70 + 80/2 = 110$ m. Omløbsretningen forventes at være positiv med uret set fra luv. Møllerne forventes at være opvindsmøller (rotoren op i vinden), og rotoren skal være trebladet. Alle møller forventes at have samme marinegrå farve.

Organisering af demonstrationsfasen

Den pågældende vindmøllepark er én af i alt 5 planlagte demonstrations-havvindmølleparker, som skal afklare en række forhold omkring udbygning med vindkraft på havet. Med henblik på at sikre erfaringsudveksling i selve demonstrationsfasen, opsamling af viden til brug for den videre udbygning samt løbende koordinering mellem bygherrer og myndigheder er der i forbindelse med demonstrationsprojekterne, jf. vilkår 23 nedenfor, nedsat en række myndighedsgrupper med deltagelse af Miljø- og Energiministeriet, de udførende elselskaber samt andre relevante aktører. Herudover er der også nedsat en grøn følgegruppe og et internationalt ekspertpanel, jf. vilkårene 24-25 nedenfor.

Energi E2 har opstillet forslag til et overvågningsprogram i VVM-redegørelsen. Dette program omfatter en beskrivelse af basistilstanden i området og i omgivelserne før anlægsarbejdet påbegyndes, en overvågning af forholdene under opførelsen samt en efterfølgende overvågningsfase, når vindmølleparken er sat i drift. Dette program er koordineret med de undersøgelser, der er gennemført forud for VVM-redegørelsen.

Tidsplan

Forundersøgelser, detailprojektering og udbud af demonstrationsanlægget samt kortlægning af de eksisterende biologiske forhold på og omkring lokaliteten til anlægget har fundet sted i perioden 1998-2000. Anlægget forventes etableret og sat i drift 2003. I de 2 følgende år vurderes de tekniske, økonomiske og miljømæssige konsekvenser. Energi E2 tager forbehold for tidsplanen, da denne afhænger af de nødvendige myndighedsmæssige godkendelser og af de miljømæssige og klimatiske forhold.

VVM

SEAS Distribution a.m.b.a. har den 1. august 2000 på vegne af Energi E2 fremsendt ansøgning om og VVM-redegørelse for Rødsand. VVM-redegørelsen har været sendt i høring hos en række statslige, regionale og lokale myndigheder samt relevante interesseorganisationer.

VVM-redegørelsen skal sikre, at miljøforholdene i og ved området er undersøgt og beskrevet, at miljøpåvirkningerne er overvejet og vurderet på forhånd, og at alle nødvendige forholdsregler vil blive taget for at beskytte miljøet både i anlægs- og driftsfasen for den eventuelle demonstrationsvindmøllepark. Et sammendrag af høringssvarene er vedlagt som bilag. I det følgende gennemgås de centrale problemstillinger og vurderingen heraf.

Høringssvarene drejer sig især om fem centrale spørgsmål:

1. Mølleparkens placering i kystlandskabet, herunder visuelle hensyn i forbindelse med luftfartsafmærkning.
2. VVM-redegørelsens omfang.
3. VVM-redegørelsens behandling af alternative placeringer.
4. Effekterne på dyr og fugle.
5. Koordinering med udbygningen i Tyskland.

Ad 1) Indsigelse imod projektets placering i kystlandskabet retter sig mod havvindmølleparkens visuelle belastning af kystlandskabet, især mølleparkens synlighed fra land.

Området syd for Rødsand er i 'Havmøllehandlingsplanen for de danske farvande' udpeget som et af i alt fem områder, der egner sig til store havmølleparker. Disse fem områder er udvalgt til udbygning med havmøller for ikke at underminere det overordnede hensyn til det danske kystlandskab, som man i planarbejdet har søgt at varetage. Det fremgår af de visuelle vurderinger, at møllerne ved Rødsand kun i mindre omfang vil være synlige fra land. Således tager placeringen hensyn til lokalsamfundet. Desuden skønnes havvindmøllerne at have positiv effekt på lokalområdets turisme og lystbåde-anløb. Mølleparken forventes ikke at genere fiskeri efter anlægsfasen, men Energi E2 har ansvar for evt. erstatning for mistede fiskerimuligheder.

En eventuel flytning af parken længere til havs vil medføre forøgede driftsudgifter samt forsinkelser og omkostninger som følge af behovet for ny VVM-procedure og nye anlægstekniske undersøgelser. Sker flytning indenfor Rødsandområdet, vil det endvidere indebære, at mulighederne for udbygning på lokaliteten som beskrevet i Havmøllehandlingsplanen reduceres.

Mølleparkens placering er givet allerede i Principgodkendelsen, og bortset fra at møllerne er blevet større og færre, end hvad der lå til grund for Havmøllehandlingsplanen og Principgodkendelsen, er der ikke ændret ved de centrale forudsætninger for placeringen. Energistyrelsen vurderer herfor, at det nuværende forslag til placering bør fastholdes.

Statens Luftfartsvæsen har i marts 2001 udarbejdet retningslinjer for afmærkning. Det er Statens Luftfartsvæsen der i samarbejde med Forsvaret og Skov- og Naturstyrelsen fastsætter

krav til luftfartsafmærkning for vindmøller over 100 m, således at hensyn til luftsikkerhed og visuelle naturhensyn kan afvejes. Der stiles mod en løsning, hvor lys på møllerne vil vinkles et antal grader opad, og hvor lysintensiteten vil kunne reguleres afhængig af sigtbarheden for således at mindske de visuelle påvirkninger.

Ad 2) Enkelte borgere samt de grønne organisationer ønsker, at miljøvurderingerne skal omfatte den fulde udbygning ved Rødsand, dvs. i alt fire etaper.

Det er Energistyrelsens opfattelse, at VVM-redegørelsen ikke skal omhandle konsekvenserne for den fulde udbygning, da der er tale om et demonstrationsprojekt. Det er netop hensigten ikke at igangsætte de øvrige etaper før en konsekvensvurdering for demonstrationsprojektet foreligger ca. 2 år efter driftstart. En lang række miljøforhold, herunder natur-, miljø- og landskabelige påvirkninger, vil blive undersøgt i kommende dynamiske overvågningsprogrammer for de første demonstrationsmoduler i de danske farvande, som så vidt muligt vil blive tilrettelagt på en sådan måde, at det senere vil være muligt at foretage konsekvensvurderinger for en fuld udbygning af havmølleparkerne.

Ad 3) Der rettes fra flere sider kritik af, at de alternative placeringer ikke er analyseret i samme omfang, som den placering, der ønskes af Energi E2 og SEAS.

Energistyrelsen finder, at det har ligget uden for rammerne af VVM-redegørelsen at foretage dybere miljø- og anlægstekniske analyser af alternative placeringer af demonstrationsanlægget, fordi området er godkendt ud fra 'Havmølleplanlægningen for de danske farvande'. VVM-redegørelsen gennemgår de forslag til alternativ placering, som indkom i høringen forud for Principgodkendelsen. Allerede i forbindelse med udarbejdelsen af Havmøllehandlingsplanen er der foretaget en screening, som har udelukket de fleste af disse alternativer, og efterfølgende revurderinger af muligheder og konsekvenser af at udvide maksimumdybden fra 10 til 15 m har ikke ændret afgørende herpå.

Ad 4) Hvad angår effekterne på dyr og fugle har de involverede konsulenter på basis af forundersøgelserne til VVM-redegørelsen foretaget en række kvalitative vurderinger af, hvilke effekter demonstrationsanlægget kunne tænkes at få, og det er en entydig konklusion, at der ikke selv i værste tilfælde kan forventes effekter, som får afgørende betydning på bestandsniveau for nogen af de undersøgte arter. Disse konklusioner vurderes af bl.a. de grønne organisationer og amtet at være utilstrækkelige, idet de gennemførte effektvurderinger eller forudsætningerne herfor betvivles.

Efter Energistyrelsens opfattelse beror dette på en misforståelse af, at der arbejdes med en "0-

løsning” og ikke, som det er forudsat, med en accept af en vis miljøeffekt, idet der sker en afvejning af overordnede energi- og miljøpolitiske interesser over for lokale og regionale hensyn til natur og miljø. Dette betyder naturligvis, at der skal gøres, hvad der er muligt for at minimere de direkte miljøeffekter af anlæggets etablering, men der er ingen forventning om, at det kan ske uden lokale effekter overhovedet.

Det har endvidere været fremført, at der er stor kollisionsrisiko for fugle.

Energistyrelsen har derfor fundet det relevant, at bygherre anvender den bedst tilgængelige metode til detektering af fugles kollision med vindmøllerne og retter henvendelse til tilsynsmyndighederne om eventuelt behov for iværksættelse af kompenserende foranstaltninger, såfremt den årlige dødelighed af en fugleart alene ved kollision med møllerne øges med 1%. Der har dernæst været rejst kritik af data anvendt i fugleundersøgelserne. Energistyrelsen finder imidlertid ikke, at der er grundlag for at sætte spørgsmålstegn ved det datamateriale, der er blevet anvendt til at belyse fuglerelevante vurderinger i VVM-redegørelsen.

Mølleområdet grænser op til et EF-habitatområde, dvs. beskyttet dyrelivs område. Dette skyldes især marsvin. Eftersom marsvin er meget mobile i deres leveområde vurderes det i VVM-redegørelsen, at marsvinene ikke vil blive påvirket af havmøllerne. Havvindmølleparken vil desuden forsinke den naturlige reduktion af den østlige barriereø, hvor der yngler sæler.

Ad 5) Det er endelig blevet anbefalet, at udbygning med møller i det østlige Østersøområde koordineres med Tyskland. Energistyrelsen er enig i dette synspunkt og vil derfor tage initiativ til at koordinere den fremtidige udbygning i farvandet mellem Danmark og Tyskland med tyske myndigheder sideløbende med, at erfaringerne fra demonstrationsprojektet foreligger.

Energistyrelsens afgørelse

Energistyrelsen har i henhold til § 16, stk. 1, i lov nr. 375 af 2. juni 1999 om elforsyning, som senest ændret ved lov nr. 478 af 7. juni 2001, (beføjelsen er delegeret til Energistyrelsen ved § 1, nr. 8-11, i bekendtgørelse nr. 1194 af 29. december 1999 om delegation af opgaver til Energistyrelsen i medfør af elforsyningsloven m.v.), på baggrund af det fremsendte ansøgningsmateriale og vurderingen af bemærkningerne fremkommet i forbindelse med VVM-redegørelsen truffet følgende afgørelse:

Med henblik på opfyldelse af miljø- og energiministerens pålæg af 13. februar 1998 **godkender** Energistyrelsen Energi E2's ansøgning om etablering af en havbaseret demonstrations-

vindmøllepark ved Rødsand med de nedenfor nævnte vilkår og under forudsætning af, at de i vedlagte notat af Energi E2 fremførte foranstaltninger til imødekommelse af bemærkningerne i høringssvarene bliver gennemført. Godkendelsen omfatter tilladelse til opstilling af produktionsanlæg samt kabelforbindelse mellem møllerne og transformerstation.

Godkendelsen er givet på følgende vilkår:

A. Vedrørende kvalitetssikring.

1. At Energi E2, inden igangsættelsen af anlægsarbejderne på havet, skal fremsende dokumentation til Energistyrelsen for, at der er etableret en plan for miljøledelse og kvalitetssikring af de aktuelle arbejder. Energi E2 skal dokumentere, at arbejderne udføres i henhold til planen og dermed, at de i tilladelsen stillede vilkår overholdes.

B. Vedrørende tekniske forhold.

2. At bygherre koordinerer anlægsarbejderne i forbindelse med opstilling af vindmøllerne med Forsvarskommandoen.
3. At bygherre afholder udgifter til afmærkning i forbindelse med sejlads og luftfart,
4. At der opstilles op til 96 møller med en navhøjde på mellem 60 og 70 m og en total højde på indtil 110 m.
5. At de enkelte møller skal placeres som beskrevet i VVM-redegørelsen.
6. At møllerne fremstår i marinegrå farve, har omløbsretning med uret set fra luv, og har alle tekniske installationer placeret f.eks. i mølletårnet, således at vindmøllen fremstår som en homogen konstruktion.
7. At vindmøllerne skal have typegodkendelse i henhold til gældende regler for godkendelse og certificering for havvindmøller.
8. At der ikke uden Energistyrelsens godkendelse må foretages væsentlige ændringer eller udvidelse af anlægget.
9. At Energi E2 er forpligtet til at vedligeholde anlægget, således at det er i driftsmæssig god og forsvarlig stand.
10. At Energi E2 er forpligtet til for egen regning at fjerne anlægget eller resterne heraf inklusive kabelforbindelserne mellem møllerne samt at reetablere den tidligere tilstand i opstillingsområdet bortset fra den del af fundamentene, der er under havbundens overflade jf. VVM-redegørelsen, såfremt
  - ansøgers tilladelse udløber,
  - anlægget ikke vedligeholdes eller ødelægges,
  - anlægget ikke længere anvendes som vindmøllepark, eller
  - vilkår for godkendelsen ikke opfyldes eller overholdes.
11. At Energistyrelsen kan fastsætte tidsfrister for opfyldelse af forpligtelserne i vilkårene un-

der i punkterne 9 og 10,

12. At Energi E2 stiller en tilstrækkelig og en af Energistyrelsen godkendt sikkerhed for opfyldelse af vilkåret i punkt 10,
13. At Energistyrelsen skal have meddelelse herom, såfremt hele eller dele af anlægget skifter ejer.
14. At en eventuel ny ejer skal opfylde alle vilkår opstillet i godkendelsen.
15. At Energistyrelsen forbeholder sig ret til at kræve sikkerhedsmæssigt rimeligt begrundede ændringer af anlæggene forud for anlægsarbejdets påbegyndelse.
16. At et detailprojekt skal forelægges Energistyrelsen til godkendelse forud for anlægsarbejdets påbegyndelse.
17. At godkendelsen bortfalder, såfremt anlægsarbejdet ikke er påbegyndt inden 3 år fra godkendelsen er givet.
18. At anlægsaktiviteterne skal foregå på en måde, som ikke påvirker fiskeriet unødigt.
19. At Energi E2 tager kontakt til erhvervsfiskerne i området med henblik på at forhandle om eventuel erstatning efter fiskerilovens §§ 76-80.
20. At arbejdet standses eller tilpasses, så skader undgås, hvis der stødes på vrag af skibe eller dele af samme, oldsager af flint, ben, tak eller træ, eller hvis Energi E2 eller entreprenøren bliver gjort bekendt med, at der i anlægsområdet findes interesser af ovennævnte karakter. Fundet og oplysningerne skal herefter snarest meddeles Skov- og Naturstyrelsen eller nærmeste museum.
21. At Energi E2 følger Farvandsvæsnets opstillede vilkår vedrørende afmærkning før, under og efter etablering, korrekt placering af fundamenter og kabler, underretning af arbejdstidspunkter m.m.
22. At Energi E2 følger kommende krav om luftfartsafmærkning, som forventes fastsat af Statens Luftfartsvæsen i samarbejde med Forsvaret og Skov- og Naturstyrelsen.

C. Vedrørende myndighedsgrupper og lignende.

23. At Energi E2 i demonstrationsfasen deltager i en styregruppe, en energigruppe og en miljøgruppe med repræsentanter fra Miljø- og Energiministeriet (Energistyrelsen, Skov- og Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen). Myndighedsgrupperne er nedsat samlet for elværkernes 5 demonstrationsprojekter med et af Energistyrelsen fastlagt kommissorium.
24. At Energi E2 i demonstrationsfasen giver ekspertpanelet (International Advisory Panel of Experts on Marine Ecology - IAPEME) bestående af internationalt anerkendte, uafhængige eksperter alle nødvendige oplysninger på engelsk i forbindelse med de overvågningsprogrammer, som skal belyse de i alt 5 demonstrationsprojekters miljømæssige påvirkninger. Eksperterne skal vurdere de undersøgelser af de biologiske forhold, som skal foretages før, under og efter etableringen af vindmølleparkerne. Miljø- og Energiministeriet kan endvidere anmode Energi E2 om at få relevant materiale oversat til engelsk, såfremt Det

Internationale Ekspertpanel udtrykker ønske herom.

25. At Energi E2 i demonstrationsfasen giver den grønne følgegruppe med deltagelse af Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, WWF, OVE, SEAS, Tech-wise (Tidligere Elsamprojekt), Eltra og Miljø- og Energiministeriet mulighed for løbende at følge de undersøgelser, som gennemføres før, under og efter etablering af demonstrationsprojekterne.

D. Vedrørende miljømæssige forhold.

26. At Energi E2 forestår en i miljøgruppen godkendt kortlægning af basistilstanden af natur- og miljøforholdene i
- anlægsområdet, der er det område, hvorpå vindmølleparken med netforbindelser m.m. etableres,
  - påvirkningsområdet, der er det område omkring anlægsområdet, hvor der vil være påvirkninger som følge af anlægsarbejderne og den efterfølgende drift af vindmølleparken, og
  - referenceområdet, der er et eller flere sammenlignelige områder, hvor vindmølleparken ikke vil/må påvirke miljøforholdene.
27. At de undersøgelser (og valg af parametre), der lægges til grund for en vurdering af basistilstanden, skal være så fyldestgørende, at eksempelvis den naturlige variation efterfølgende kan adskilles fra effekter af den aktivitet, hele miljøprogrammet er fastlagt til at belyse og vurdere.
28. At Energi E2 i anlægsfasen og driftsfasen forestår tilrettelæggelsen og gennemførelsen af et dynamisk overvågningsprogram til opfølgning på den pågældende mølleparks natur-, miljø- og landskabelige påvirkninger. Programmet fastlægges i miljøgruppen i overensstemmelse med havvindmølleparkens demonstrationsaspekt, d.v.s. at effekterne ved en udbygning af vindmølleparkerne belyses.
29. At der i forbindelse med udgravninger til fundamenter samlet må afgraves op til 90.000 m³ materiale.
30. At der i forbindelse med udgravninger til fundamenter defineres et arbejdsområde med en radius på max. 200 meter omkring fundamentet, hvor den daglige spildrate ikke må overstige 140 tons, og hvor den uden for turbiditeten i gennemsnit ikke må overskride 15 mg/l og i absolut værdi 45 mg/l.
31. At Energi E2 retter henvendelse til miljøgruppen, hvis den naturlige udvikling af Rødsandsformationen væsentlig ændres som følge af en mølleparkinduceret ændring af langtransporten af sediment langs kysten, og at Energi E2 i den sammenhæng gennemfører kompenserende tiltag, hvis de relevante myndigheder finder det nødvendigt.
32. At anlægsaktiviteter ikke medfører, at der i det nærliggende sælreservat sker væsentlige ændringer af sælernes udbredelse, døgnrytme og opholdssteder i perioden fra 1. marts til

1. oktober.

33. At der i forbindelse med momentant støjende anlægsaktiviteter som f.eks. ramning af monopæle eller lignende gennemføres foranstaltninger ("ramp-up perioder"), som på forhånd advarer havpattedyr, der evt. ville kunne blive berørt.
34. At Energi E2 anvender den bedst tilgængelige metode til detektering af fugles kollision med vindmøllerne, herunder fortsat optimerer detekteringsmetoden med hensyn til miljømæssige, tekniske og økonomiske forhold.
35. At Energi E2 skal rette henvendelse til miljøgruppen om den årlige dødelighed af relevante fuglearter som følge af kollision med havvindmøllerne.
36. At anlægsaktiviteter ikke må medføre væsentlige negative påvirkninger af de beskyttede arter i det nærliggende internationale naturbeskyttelsesområde nr. 173.
37. At anlægsaktiviteter ikke må medføre væsentlige negative påvirkninger af de beskyttede naturtyper i det nærliggende internationale naturbeskyttelsesområde nr. 173.
38. At de enkelte overvågningsprogrammets løbetid aftales i miljøgruppen med udgangspunkt i et begrundet behov for indsamling af erfaringer i demonstrationsfasen.
39. At Energistyrelsen kan stille supplerende vilkår efter drøftelse mellem miljøgruppen og bygherre i forbindelse med væsentlige nye opståede miljømæssige problemer.

E: Vedrørende rapportering.

40. At Energi E2 løbende orienterer miljøgruppen om resultaterne af de undersøgelser, der gennemføres.
41. At Energi E2 som minimum udarbejder halvårslige statusrapporter over gennemførte undersøgelser og overvågningsprogrammer.
42. At Energi E2 årligt udarbejder en samlet redegørelse over gennemførte undersøgelser indeholdende
  - en vurdering af naturtilstanden i undersøgelsesområdet i forhold til basistilstanden,
  - erfaringer fra overvågningsprogrammerne fra samtlige demonstrationshavvindmølleparker om påvirkninger på bundplanter, bunddyr, fisk, fugle og pattedyr, og
  - anbefalinger til overvågningsprojekter for den kommende periode.
43. At Energi E2 rapporterer ad hoc om overvejelser om behov for iværksættelse af kompenserende foranstaltninger i forbindelse med risiko for fugles død ved kollision med møllerne.

F: Vedrørende tilsyn og beredskab.

44. At Miljø- og Energiministeriet fører tilsyn med etableringen og driften af havvindmølleparken. Energi E2 skal stille søværts transport- og opholdsfaciliteter samt internt transport

i anlægsområdet til rådighed.

45. At Arbejdstilsynet fører tilsyn med arbejdsmiljøet før, under og efter etableringen af havvindmølleparken. Energi E2 skal stille søværts transport- og opholdsfaciliteter samt intern transport i anlægsområdet til rådighed.
46. At der i forbindelse med Elektricitetsrådets tilsyn med elsikkerheden, samt Miljø- og Energiministeriet overordnede tilsyn med etableringen og driften af kabelforbindelse mellem møllerne, stilles søværts transport- og opholdsfaciliteter samt intern transport i anlægsområdet til rådighed.
47. At Energi E2 skal tåle de kontrolforanstaltninger, som politiet, toldvæsenet, søværnet, fiskerikontrollen eller anden offentlig myndighed måtte foretage for at sikre opretholdelsen af bestemmelserne for etableringen og driften af havvindmølleparken.
48. At Energi E2 udarbejder en beredskabsplan for såvel anlægsperioden som driftsperioden, som i god tid inden anlægsarbejdet påbegyndes, fremsendes til Energistyrelsen til godkendelse.

Energistyrelsens godkendelse fritager ikke for eventuelle tilladelser i henhold til anden lovgivning og godkendelsen medfører ikke indskrænkninger i statens højhedsret over søterritoriet eller statens eneret over den eksklusive økonomiske zone.

For godkendelsen gælder i øvrigt, at denne ikke fritager Energi E2 for et eventuelt opstået civilretligt ansvar i forbindelse med anlæggets tilstedeværelse. Godkendelsen indeholder ej heller garanti for de foreslåede konstruktioners sikkerhed eller stabilitet.

I henhold til § 13, stk. 2, i lov nr. 375 af 2. juni 1999, senest ændret ved lov nr. 478 af 7. juni 2001, kræver udnyttelse af energi fra vind på søterritoriet tilladelse fra miljø- og energiministeren. En sådan tilladelse vil blive givet med en varighed af 25 år fra idriftsættelse, når der foreligger en redegørelse, der dokumenterer, at alle vilkår i denne godkendelse er opfyldt. Det vil være muligt at genforhandle vilkårene for fortsat drift af anlægget.

Denne godkendelse af opstilling af en demonstrations-havvindmøllepark indebærer ikke, at Energistyrelsen derved har taget stilling til den videre udbygning med vindkraft på Rødsand.

Miljøstyrelsen er miljøgodkendelses- og tilsynsmyndighed for projektet, jf. miljøbeskyttelsesloven § 27, stk. 2, lov om beskyttelse af havmiljøet, bekendtgørelse nr. 975 af 19. december 1986 om dumpning af optaget havbundsmaterialer (klapning), samt bekendtgørelse nr. 304 af 14. maj 1991 om støj fra vindmøller.

Det bemærkes endvidere, at en meddelt godkendelse fortabes, såfremt nogen af de for godkendelsen fastsatte vilkår efter et rimeligt fastsat varsel ikke måtte blive opfyldt.

Denne afgørelse kan i henhold til § 89 og § 89 a, stk. 1, i lov nr. 375 af 2. juni 1999 om elforsyning, senest ændret ved lov nr. 478 af 7. juni 2001, indbringes for Energiklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360, København K. Klagen skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort. Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Klage over tilladelser har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer anderledes. Energiklagenævnets afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Bilag:

Notat om modtagne høringssvar ved VVM-høring.

/